

**โครงการฝึกอบรมปีงบประมาณ ๒๕๖๙**  
**กิจกรรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**  
**หลักสูตร ไร่ใช้พระราชทาน**

สถานภาพโครงการ : ☒ โครงการเดิม ☐ โครงการใหม่ ☐ โครงการต่อเนื่อง

**๑. หลักการและเหตุผล**

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริ "...ขอให้สำนักงาน กปร. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำศูนย์ผลิตและส่งเสริมพันธุ์สัตว์พระราชทาน ณ ศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช..." กรมปศุสัตว์ร่วมกับสำนักงาน กปร. ดำเนินโครงการศูนย์ผลิตและส่งเสริมพันธุ์สัตว์พระราชทานปากพนัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์การผลิตพันธุ์สัตว์และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ไปสู่โรงเรียนและชุมชน สนับสนุนความมั่นคงทางอาหาร และเพื่อศึกษาวิจัยการใช้องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริออกแบบระบบการผลิตการเกษตรด้านปศุสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ มีแผนงานสนับสนุนการเลี้ยงไก่ในโรงเรียนโครงการพระราชดำริ เกษตรกรรอบโรงเรียน และส่งเสริมโภชนาการแม่ตั้งครรภ์ จึงได้จัดทำหลักสูตร ให้กับเป้าหมายของโครงการ โดยฝึกอบรมให้ความรู้ ให้ความรู้ ให้นำมาดำเนินการเลี้ยง และการบริหารจัดการการผลิต

**๒. วัตถุประสงค์**

- ๑) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงไก่ในโรงเรียนให้มีผลผลิตเป็นอาหารกลางวันของนักเรียนได้เพียงพอ
- ๒) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ทักษะในการเลี้ยงสัตว์ปีก มีการป้องกันโรคตามหลักสุขาภิบาลที่ดี
- ๓) เพื่อให้โรงเรียนบริหารจัดการเลี้ยงไก่ได้ต่อเนื่องสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นตัวอย่างของการเลี้ยงไก่ในพื้นที่
- ๔) เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถ เรื่องการวัดและประเมินผลการผลิตกิจกรรมไก่ในโรงเรียน และสามารถประเมินผลความรู้และทักษะของนักเรียนที่ทำกิจกรรม

**๓. กลุ่มเป้าหมาย (ระบุจำนวน/คุณสมบัติ/บุคคลภายนอกจำนวน/บุคคลภายใน)**

ครู/นักเรียนในโรงเรียนโครงการไร่ใช้พระราชทาน (ในพื้นที่ภาคใต้ที่ได้อบรม พื้นที่ปศุสัตว์เขต ๘ และปศุสัตว์เขต ๙) ๔ โรงเรียน (จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๒ โรงเรียน จังหวัดสงขลา ๑ โรงเรียน จังหวัดปัตตานี ๑ โรงเรียน) โรงเรียนละ ๒๐ คน เกษตรกร ๑๗๖ คน (จังหวัดชุมพร ๒๕ คน นครศรีธรรมราช ๑๐ คน ระนอง ๑๑ คน สงขลา ๑๓ คน ยะลา ๔๐ คน ปัตตานี ๗๗ คน) และเจ้าหน้าที่จังหวัดละ ๓ คน รวม ๑๘๔ คน รวมทั้งหมด ๒๗๔ คน

**๔. รายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรการอบรม**

- ๑) จำนวนข้อชั่วโมง ๔ ชั่วโมง
- ๒) หัวข้อวิชา
  - ๑) การผลิตสัตว์
  - ๒) ภูมิปัญญาท้องถิ่น เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์
  - ๓) การจัดการผลิตสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพ
  - ๔) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการปศุสัตว์
  - ๕) การจัดทำระบบ ecosystem ในแปลงเกษตร

### ๓) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- ๑) เพื่อให้ครู นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการเลี้ยงสัตว์ การลงบันทึกข้อมูลฟาร์ม
- ๒) เพื่อให้ครู และผู้เข้าร่วมอบรม ตระหนักและเข้าใจถึงความสำคัญของข้อมูลการดำเนินกิจกรรมปศุสัตว์ และทำความเข้าใจในแบบฟอร์มรายงานผลการผลิต เพื่อการกรอกข้อมูลที่ถูกต้อง
- ๓) เพื่อให้ครู นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการผลิตทางการเกษตร/การผลิตสัตว์ เป็นอาหารโปรตีนในโรงเรียนของตนเอง และได้รับความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง
- ๔) เพื่อให้ครู นักเรียน เห็นความสำคัญและประโยชน์ของวัตถุดิบการเกษตร และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในพื้นที่
- ๕) เพื่อให้ครูมีความรู้เรื่องการจัดทำแผนกระบวนกรเรียนรู้กิจกรรมโครงการเกษตร – ปศุสัตว์ในโรงเรียน และการรวบรวมองค์ความรู้การดำเนินกิจกรรมปศุสัตว์
- ๖) เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถ เรื่องการวัดและประเมินผลการผลิตกิจกรรมปศุสัตว์ในโรงเรียน และสามารถวัดประเมินผลความรู้และทักษะของนักเรียนที่ทำกิจกรรมปศุสัตว์
- ๗) เพื่อให้ครู นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงสัตว์ และในชีวิตประจำวัน
- ๘) เพื่อให้ครู นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อม เข้าใจถึงหลักการจัดการพื้นที่เกษตร คอกสัตว์ต่างๆ ไม่ให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

### ๔) ประเด็นสำคัญเนื้อหา

#### ๑) การผลิตสัตว์

- การเลี้ยงสัตว์เบื้องต้น การบันทึกบัญชีฟาร์ม รายรับ – รายจ่าย และการสรุปผล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- การวางแผนการผลิตสัตว์
- โรคและการสุขาภิบาล
- มาตรฐานการเลี้ยงสัตว์
- การขยายพันธุ์สัตว์
- การบันทึกข้อมูลสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ประโยชน์ข้อมูลจากการวิเคราะห์

#### ๒) ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ความรู้ เรื่องประโยชน์ของพืชท้องถิ่นเพื่อประยุกต์ใช้กับการเลี้ยงสัตว์
- ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงสัตว์

#### ๓) การจัดการเลี้ยงสัตว์

- ความรู้เรื่องวัคซีน และการสังเกตสัตว์ที่เกิดโรค
- การวางแผนการผลิตปศุสัตว์ในโรงเรียน
- ความรู้เรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อมให้จัดการพื้นที่การเกษตร คอกสัตว์ต่างๆ ของโรงเรียนให้ถูกลักษณะ GFM เพื่อป้องกันการเกิดโรคในสัตว์
- การจัดการผลิตและการแปรรูป

### ๕) เทคนิควิธีการ

บรรยาย / อภิปราย / สาธิต / ฝึกปฏิบัติ

### ๖) การประเมินผล

ประเมินความรู้ก่อน – หลังการฝึกอบรม ความพึงพอใจ

๕. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ประกอบด้วย

๕.๑ ดำเนินการก่อนจัดฝึกอบรม/สัมมนา

- ขออนุมัติโครงการจัดการฝึกอบรมและงบประมาณต่อกรมปศุสัตว์
- เตรียมโครงการด้านวิชาการ บริหารจัดการ ประสานงาน ประสานวิทยากร สถานที่ จัดทำคู่มือเอกสารประกอบการประชุม และรายงานความต้องการวัสดุฝึกอบรมพร้อมทั้งจัดซื้อจัดจ้าง
- จัดทำหนังสือเชิญประชุม เป็นวิทยากร แบบประเมิน

๕.๒ ดำเนินการระหว่างฝึกอบรม/สัมมนา

- ตรวจสอบความพร้อมวิทยากร สถานที่ประชุม
- ฝ่ายพิธีการชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดโครงการ กำหนดการ แนะนำคณะทำงาน
- คณะทำงาน ต้อนรับ ลงทะเบียน อำนวยความสะดวก ดำเนินการตามกำหนดการ

๕.๓ ดำเนินการหลังฝึกอบรม/สัมมนา

- รวบรวมหลักฐาน/เอกสารสำคัญต่างๆ ตรวจสอบความถูกต้อง จัดทำค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม
- จัดทำหนังสือขอบคุณวิทยากร สถานที่ วิเคราะห์แบบประเมินผล/สรุปผล
- รายงานผลในระบบ e-Operation หลังจากทำการฝึกอบรมเสร็จ
- จัดทำรายงานการฝึกอบรมเสนอผู้บริหาร และรายงานการประชุมสัมมนาฉบับเต็ม ติดตามประเมินผลการนำไปประยุกต์ใช้ของผู้ปฏิบัติงานโครงการในพื้นที่

๖. สถานที่ฝึกอบรม                      หน่วยงานราชการหรือตามสภาพความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

๗. ช่วงเวลาในการฝึกอบรม            ๑ วัน ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๙

๘. วิทยากรและเทคนิคการฝึกอบรม

วิทยากร วิทยากรจากภายในกรมปศุสัตว์

เทคนิค บรรยาย / อภิปราย / ฝึกภาคปฏิบัติ

๙. ที่ปรึกษา ปศุสัตว์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปศุสัตว์จังหวัดระนอง ปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช  
ปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ปศุสัตว์จังหวัดสงขลา ปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาส ปศุสัตว์จังหวัดยะลา ปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ/คณะผู้ดำเนินการอบรม

เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการฯ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดที่รับผิดชอบพื้นที่

๑๑. งบประมาณการฝึกอบรม                      รวมทั้งสิ้น ๘๗,๖๖๐ บาท

งบประมาณจาก สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ  
(สำนักงาน กปร.)

รายละเอียดงบประมาณ งบประมาณจาก สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ  
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

|                                                                                |                            |
|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| <b>๑. งบประมาณสำหรับฝึกอบรมครู และนักเรียน</b>                                 | <b>เป็นเงิน ๒๐,๘๐๐ บาท</b> |
| - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๘๐ คน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๒๐ บาท                         | เป็นเงิน ๙,๖๐๐ บาท         |
| - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๘๐ คน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท               | เป็นเงิน ๕,๖๐๐ บาท         |
| - ค่าเอกสารสำหรับฝึกอบรม ๘๐ ชุดๆละ ๗๐ บาท                                      | เป็นเงิน ๕,๖๐๐ บาท         |
| <b>๒. งบประมาณสำหรับฝึกอบรมเกษตรกร</b>                                         | <b>เป็นเงิน ๖๖,๘๖๐ บาท</b> |
| - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๙๔ คน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๒๐ บาท                        | เป็นเงิน ๒๓,๒๘๐ บาท        |
| - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๙๔ คน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท              | เป็นเงิน ๑๓,๕๘๐ บาท        |
| - ค่าวัสดุสาคิตการฝึกปฏิบัติ (ผสมอาหารสัตว์ลดต้นทุน) จำนวน ๖ รุ่นๆละ ๕,๐๐๐ บาท | เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท        |
| <b>รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๘๗,๖๖๐ บาท</b>                                          |                            |

## ๑๒. การประเมินผลและติดตามผล

### การประเมินผลโครงการ

๑) ประเมินปฏิกิริยาโครงการโดยใช้แบบสอบถามประเมินผลหลักสูตร วิทยาการและการจัดฝึกอบรม

๒) ประเมินการเรียนรู้โดยใช้ (เช่น แบบทดสอบความรู้ก่อน – หลังการฝึกอบรม แบบประเมินผลจากการฝึกปฏิบัติ แบบรายงานสรุปผลที่ได้จากการแบ่งกลุ่มแสดงความคิดเห็น เป็นต้น)

### การติดตามผลโครงการ

- ด้านการประเมินการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการเข้ารับการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม ภายใน ๖ เดือน หลังจากการฝึกอบรม โดยประเมินจากแบบติดตามประเมินผลหลังการพัฒนา

## ๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ครู นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจ ในการเลี้ยงสัตว์ การลงข้อมูลการเลี้ยงที่ถูกต้อง สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนเลี้ยงและปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมปศุสัตว์ต่อไป

๒) โรงเรียนมีผลผลิตไข่ไก่เพื่อบริโภคในโรงเรียน และสามารถสร้างกองทุนกิจกรรมเพื่อดำเนินการต่อไปได้อย่างยั่งยืน

๓) ครู นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นมาประยุกต์ในการเลี้ยงสัตว์

๔) ครู นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการผลิตทางการเกษตร/การผลิตสัตว์ เป็นอาหารโปรตีนในโรงเรียนของตนเอง และได้รับความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง มีความรู้เรื่องการจัดทำแผนกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมโครงการเกษตร – ปศุสัตว์ในโรงเรียน และการรวบรวมองค์ความรู้การดำเนินกิจกรรมปศุสัตว์

๕) ครูมีความรู้ความสามารถ เรื่องการวัดและประเมินผลการผลิตกิจกรรมปศุสัตว์ในโรงเรียน และสามารถวัดประเมินผลความรู้และทักษะของนักเรียนที่ทำกิจกรรมปศุสัตว์

๖) ครู นักเรียน มีความรู้ และทักษะ ด้านกิจกรรมทางการปศุสัตว์ สามารถถ่ายทอดทอดให้กับบุคคลอื่นที่เข้ามาศึกษางานต่อได้

๗) ครู นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงสัตว์ และในชีวิตประจำวัน ความเข้าใจเรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อม เข้าใจถึงหลักการจัดการพื้นที่เกษตร คอกสัตว์ต่างๆไม่ให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

